

שרשרת האחריות של בעלי תפקידים באתר בנייה

תפיסת מנהל הבטיחות

בעל תפקיד	תוכן האחריות לפי תפיסת מנהל הבטיחות
יזם (מזמין)	<p>"חובת אחריות על" - המזמין ומבצע הבניה יפקחו אחר קיומן של הוראות הבטיחות וככל שהוטלה הוראה באופן מפורש על גורם אחר באתר, עליהם לנקוט בכל האמצעים הנדרשים על מנת להבטיח את ביצוע הוראה זו כנדרש. להקצות משאבים בתחומי הבטיחות (הקצאת כוח אדם, תקציב ועוד) ועיגונם בהסכם ההתקשרות עם הקבלן המבצע.</p> <p>על המזמין למנות בעל תפקיד מטעמו (אחראי לביקורת על הביצוע) אשר ישמש כזרועו הארוכה באתר הבניה, באמצעות העברת דו"ח רבעוני למזמין המפרט את מצב הבטיחות באתר הבניה ואת פערי בטיחות שבהם נדרשת מעורבותו. המזמין יפעל בהתאם לממצאי הדו"ח .</p>
אחראי לביקורת על הביצוע (מטעם היזם)	<p>תפקידו מעוגן כיום בתקנות התכנון והבניה לשמש זרועו הארוכה של המזמין כמעין "פיקוח עליון" באמצעות הכנת תכנית בקרה, אשר תתבסס על תכנית בטיחות שהקבלן המבצע מחויב להכין, וכן, נדרשת נוכחותו באתר בניה ב"צמתים מרכזיים" כפי שהוגדרו בתקנה (ביסוס, הקמת שלד ועוד) ובנוסף חובת העברת דיווחים למזמין, לכל הפחות אחת ל-90 יום, אודות המצב הבטיחותי באתר.</p>
מבצע בנייה	<p>ישמש "אחראי על" לקיומן של תקנות הבטיחות, בדרך של ביצוע בקרות ופיקוח על העובדים באתר (בין אם הם מועסקים מטעמו ובין אם הם פועלים באמצעות קבלני משנה) שמירה על בטיחות העובדים באתר. חובת אספקת אמצעים לאתר (כגון: אספקת חומרים, ציוד וכלי עבודה) ואחריותו על ביצוע תהליכי עבודה (כגון: אחראי לקיומה של תכנית בטיחות, תכנית התקנה וכו').</p> <p>חידוד אחריותו וחובתו לפקח על העובדים לרבות עובדי קבלני משנה, וכן, פיקוח כי מנהל העבודה לא יבצע עבודות שאינן במסגרת התפקידים המוטלים עליו לפי חקיקת הבטיחות. יתאם עם האחראי לביקורת הביצוע את תחילת עבודות הבניה בהן נדרשת נוכחותו</p>
ממונה בטיחות	<p>מוצע להוסיף לתפקידו של ממונה בטיחות חובות וסמכויות אותם יבצע ביחס לאתרי הבניה בהם מונה. חובתו של ממונה הבטיחות להורות על הפסקת עבודה במקרים נוספים כפי שפורטו בתקנה 5א(ג) לתיקון, כאשר עבודות בניה מתבצעות ללא השגחת מנהל עבודה, כאשר תסקיר עגורן אינו בתקופה וכאשר מתבצעות עבודות בניגוד לתקנה 164א). מדובר בשלושה מקרים חמורים אשר ניתן לזהותם בנקל ובהתקיימם ישנה סכנה כללית המשליכה על כלל העובדים באתר. כמו כן, מוצע לקבוע לממונה בטיחות חובה להעביר דיווח למנהל עבודה ומבצע הבניה אודות פעילותו וממצאיו בסמוך לביקורו בשטח האתר וכן, לבחון את אופן הטיפול בממצאים שנמצאו בביקורת של מפקח עבודה .</p>
מנהל אתר (מנהל פרוייקט)	<p>מוצע לחייב חובת מינוי של מנהל אתר באתרים גדולים, אשר ישמש כסמכות הניהולית הבכירה באתר מטעמו של הקבלן המבצע. נדרש ממנהל אתר לוודא כי דרישות הבטיחות מתקיימות כנדרש בחקיקת הבטיחות. כך למשל, עליו לוודא הכנתה של תכנית בטיחות, וקיומן של הדרכות עיתיות לפועלים באתר. בכל מקום שלא נדרש על פי גודל האתר למנות מנהל אתר, מוצע להטיל את החובות החלות המפורטות ביחס למנהל האתר על הקבלן המבצע על מנת להבטיח מעורבותו בשמירה על הבטיחות האתר.</p>
קבלן משנה (מנהל ישיר)	<p>הגדרת חובה על קבלן משנה לפקח על בטיחות עובדיו, בדגש על השימוש בציוד מגן אישי וקבלת הדרכה מתאימה לסיכונים במקום עבודתו, כאשר במקביל תוטל אחריות על מבצע הבניה לוודא ולפקח על עמידתו של קבלן המשנה בחובתו זו</p>
מנהל עבודה	<p>ייחוד פעולתו של מנהל העבודה הממונה על בסיס תקנות אלה, כך שיעסוק אך ורק בבטיחות כפי שמוגדר לו בתקנות הבטיחות השונות, ובכך יימתח גבול שאין לעבור בין ניהול הביצוע בפועל שיישאר לשיקול דעתו של הקבלן באשר לזהות וכשירות בעל התפקיד שיבחר לשם כך, לבין "מנהל הבטיחות" שיוכל לעסוק רק בנושאים שמכוחם מונה על פי חוק לתפקידו.</p>
מהנדס ביצוע	<p>מוצע להגדירו בהלימה למצוין בתקנות התכנון והבניה כמי שכיום מוגדר כ'אחראי לביצוע שלד'.</p>
עוזר בטיחות	<p>אין שינוי תפקידו נשארים בהתאם לחוק</p>
עובדים	<p>אין התייחסות בתקנות החדשות שכן בפקודת הבטיחות ישנה התייחסות לאחריות עובדים פרק ז' סימן ד סעיף 221</p>